

Motion till riksdagen 2007/08:Ub289

av **Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s)**

Kompetensutveckling inom scenkonst och film

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kompetensutveckling för yrkesarbetande inom scenkonst och film.

Motivering

Arbetsmarknaden på både scen- och medieområdet har förändrats kraftigt under senare år. På scenkonstområdet (teater, musikteater och dans) är allt färre fast anställda och allt fler frilansare. Medieområdet (film, tv, radio och nya medier) har alltid kännetecknats av frilansare. Men också utvecklingen på scenkonstområdet har gått mot en ytterligare fragmentiserad arbetsmarknad med arbetsgivare eller uppdragsgivare som inte kan eller vill ta ett mer långsiktigt ansvar för sina visstidsanställda.

Denna utveckling avspeglas i Teaterförbundets medlemssammansättning. Av förbundets medlemmar är 20 % tillsvidareanställda, 70 % arbetar i olika former av tidsbegränsade anställningar medan knappt 10 % är egenföretagare (F-skattare), bland dem många filmarbetare där ingen är tillsvidareanställd. Bland artister är endast som mest 10 % tillsvidareanställda, musikalartister inte alls.

Dessa förändringar på kulturarbetsmarknaden medför att den offentliga kultur- och mediepolitiken måste kompletteras med ett nytt ben. Det är ett ben som handlar om att bygga en infrastruktur till stöd för frilansare inom scen- och medieområdet och där tränings- och utvecklingsmöjligheterna ingår som en central del. Det är på många sätt en strategisk fråga för framtiden – för publiken, för hantverket och för den goda konsten.

Detta var också bakgrunden till att Teaterförbundet i sitt remissvar över departementspromemorian ”Inriktningen av filmpolitiken från 2006” lade en sådan tonvikt vid kompetensutvecklingsfrågorna och föreslog att utbildning-

Fel! Okänt namn på

arna på högskolenivå (i första hand Dramatiska institutet i Stockholm och Filmhögskolan i Göteborg) skulle ges medel över statsbudgeten för att svara för kompetensutvecklingen för frilansare inom de yrkesgrupper de utbildar.

En allmän princip på arbetsmarknaden är att kompetensutvecklingen för de yrkesverksamma är arbetsgivarens ansvar. Men på en utpräglad frilansarbetsmarknad som scen- och medieområdet är det inte realistiskt att varje arbetsgivare/uppdragsgivare tar ett sådant ansvar för personer som de anlitar för tillfälliga jobb. Tvärtom ökar kraven på att den som anställs för en tidsbegränsad period eller ett uppdrag ska kunna gå direkt in i produktionen utan förberedelser. Det är inte heller en framkomlig väg att ersätta den kursverksamhet som Dramatiska institutet avvecklar med uppdragsutbildningar som finansieras av enskilda arbetsgivare.

I Västra Götalandsregionen pågår ett kompetensutvecklingsprojekt med jämställdhetsinriktning inom Växtkraft mål 3, Trappan. Inom ramen för Trappan samverkar hela branschen i regionen: institutionsledningarna, centrumbildningarna, Film i Väst, SVT Drama, arbetsförmedlingen kultur, Högskolan för scen och musik, Filmhögskolan och Teaterförbundet – Teateralliansen är huvudman. Drygt 70 % av de yrkesverksamma inom scen-, ton-, film- och tv-området som bor och verkar inom Västra Götalandsregionen är frilansare dvs. visstidsanställda, och har därmed ingen tillgång till kompetensutveckling inom ramen för sin anställning. De har heller inget forum för att delta i diskussioner kring viktiga yrkes- och branschfrågor, exempelvis jämställdhet och genus. Trappan utgör ett sådant viktigt forum och ger möjligheter till möten mellan människor av båda könen med olika anställningsförhållanden, olika etnisk bakgrund och från olika yrkesgrupper. Dessa möten genererar nya constellationer med nya idéer. De bidrar till utvecklingen av jämställdheten, och den kompetensutveckling som Trappan erbjuder genom olika typer av insatser bidrar till ökade möjligheter för de yrkesverksamma, särskilt för kvinnor, att bo och försörja sig inom regionen.

Trappans kurser söks till största delen av kvinnor och kurserna har i snitt 70 % kvinnor som deltagare.

Genom Trappan där hela branschen möts i ledningsgruppen har samverkan mellan studenter och verksamma, arbetsförmedling och arbetsgivare, anställda inom institutioner och frilansare, verksamma inom film/tv och teater utvecklats och gett nya tankar och idéer, t.ex. mentorskap för studenter som går ut på praktik, s.k. skyltfönster där artister med egna program kan visa upp sig för mindre arbetsgivare samt en längre utbildning för skådespelare med utomnordisk bakgrund där man arbetat med språkträning med inriktning på branschen, med arbetsgivare som mentorer och möjlighet till praktik. Trappans verksamhet ger också arbetsgivarna i regionen möjlighet att finna efterfrågad kompetens utan att behöva rekrytera från Stockholm.

Erfarenheterna från Trappans verksamhet visar på behoven av att skapa långsiktiga lösningar på de växande kompetensutvecklingsbehoven för de visstidsanställda inom scen- och medieområdet. Kultur-, arbetsmarknads- och utbildningsdepartementen bör därför gemensamt finna former för att stödja berörda arbetsgivare och fackliga organisationer i att skapa en plattform för

Fel! Okänt namn på

detta tillsammans med bl.a. de konstnärliga högskolorna, Kulturrådet och Konstnärskommittén.

Stockholm den 2 oktober 2007

Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s)